

කෘෂි තාක්ෂණ තොරතුරු

කෘෂි තාක්ෂණ තොරතුරු කඩිනමින් ගොවි ජනතාව අතරට ලබාදීමේ අත්වැලකි

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ජාතික කෘෂිකර්ම තොරතුරු හා සන්නිවේදන මධ්‍යස්ථානයේ ප්‍රකාශනයකි

තාක්ෂණික පත්‍රිකා අංක 38 - 2021 මැයි

කාබනික ගොවිතැන සවිමත් කරන දේශීය බෝග ප්‍රභේද

මිනිසා විසින් පරිසරයට සිදුකරන අකටයුතුකම් වල පලවිපාක මේ වනවිට වැඩි වැඩියෙන් දැනෙන්නට පටන්ගෙන තිබේ. බලාපොරොත්තු නොවන ආකාරයේ දේශගුණ විපර්යාසයන් ඒ අතරින් ඉදිරියෙන්ම සිටින්නේය. දේශගුණ විපර්යාසයන්ගෙන් වැඩිපුරම බැටකන රටවල් ලැයිස්තු ගතකරමින් ජාත්‍යන්තරය විසින් කල ශ්‍රේණිගත කිරීමකදී ශ්‍රී ලංකාවට හිමිව තිබුණේ දෙවැනි තැනයි! පළමු රට වශයෙන් තේරී පත්ව ඇත්තේ කිලෝමීටර 160 ක් දිගින් හා 35 ක් පළලින් වූ පුවේටෝ රිකෝ නමැති කැරෙබියන් දූපත් අතර ඇති කුඩා රාජ්‍යයකි. ඔවුන්ගේම අසල්වැසියෙක් වූ ඩොමිනිකා ජනරජය තුන්වැනියා වී සිටී. ලෝක ගෝලයේ පිහිටීම අතින් මේ දෙදෙනාට සම්පූර්ණයෙන්ම ප්‍රතිවිරුද්ධ පැත්තක සිටි ශ්‍රී ලංකාව දෙවැනි තැනට රිංගාවා ඇත්තේ 2017 වසරේදී මෙරට සිදුවූ දිවි අහිමිවීම් 76 ක්ම දේශගුණ විපර්යාසයන්ට කෙලින්ම සම්බන්ධ යැයි සංඛ්‍යාලේඛණ මඟින් තහවුරු වීම නිසා යැයි කියවේ. එය ප්‍රකාශයට පත් කෙරුණේ 2018 වසරේ දෙසැම්බර් මස 2-11 අතර පෝලන්තයේ පැවති එක්සත් ජාතීන්ගේ 24 වෙනි දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ සමුළුවේදීය.

“අපේ රටේ ජෛව විවිධත්වය හුඟක් ඉහළයි. දේශගුණයේ මෙම වේගවත් වෙනස්වීම් දරාගන්න බැරව දැනට සිටින ජීවීන් කොටසක් වඳවී යනවා. තව කොටසක් තම නවාතැන් අහඹුවර ඉන්න පුළුවන් තැනකට සංක්‍රමණය වෙනවා. කඳු පාමුල සිටින අය සිසිල හොයාගෙන කඳු උඩට ගමන්න පුළුවන්. ඒ කියන්නේ ස්වභාවික ජීවී ව්‍යාප්තිය අවුල් වීමක් ”

මෙසේ පවසන්නේ සහකාර කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ ඒ.එස්.යූ. ලියනගේ ය. කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ පැළෑටි ජාන සම්පත් මධ්‍යස්ථානය ඇතුළු තවත් ආයතන කීපයක් යටතේ වසර හයක කාලයක් තිස්සේ ක්‍රියාත්මකව තිබූ ජෛව විවිධත්ව සංරක්ෂණ ව්‍යාපෘතියක සම්බන්ධකාරක වන්නේ ඔහුය. මේ යටතේ දිවයිනේ විවිධ ප්‍රදේශ වලින් එකතුකරගන්නා ලද දේශීය බෝග ප්‍රභේදයන්ගේ බීජ, ගොවියාගේ ඉඩමේ ම පිටුවන ලද 'ප්‍රජා ජාන බැංකු' නම් ගබඩාවක රැස්කර තබන්නට පියවර ගෙන තිබේ. මෙම ප්‍රභේදයන් අදාළ ප්‍රදේශයට හොඳින්ම අනුවර්තනය වී අනාදිමත් කාලයක් මුළුල්ලේ ගොවීන් අතර ගැවසෙමින් පැවති ප්‍රභේද බැවින් තිරසාර ගොවිතැනක් වෙනුවෙන් ඉටුකරනු ඇත්තේ අමිල මෙහෙවරකි. වර්තමානයේදී ක්‍රියාත්මක කිරීමට උත්සාහ කරන කාබනික

කෘෂිකර්මාන්තය උදෙසා ද දේශීය බෝග ප්‍රභේදයන් අවශ්‍ය ය. නවීන අභිජනන වැඩසටහන් යටතේ යම්කිසි ප්‍රභේද නාමයක් යටතේ මුළු රට වෙනුවෙන්ම නිර්දේශ කරනු ලබන වැඩිදියුණු කල බෝග ප්‍රභේද මෙන් නොව, මේවා අවම සම්පත් ප්‍රමාණයකින් සහ රැකබලාගනීම්කින් යුතුව අදාළ පරිසර තත්වය යටතේ වගාකළ හැකිවේ. කාබනික ප්‍රවේශය සඳහා එවන් ආරම්භක ශක්තියක් ලැබිය යුතුව තිබේ.

“ප්‍රජා ජාන බැංකු වැඩසිලිවෙල නේපාලය, බංගලාදේශය වැනි රටවල ක්‍රියාත්මක වෙනවා. ගොවි මහතෙකුගේම ඉඩමක ඔහුගේ රැකවරණය ද ලැබෙන තැනක පොඩි ගොඩනැගිල්ලක් හදල දිල එය බීජ ගබඩාවක් ලෙස භාවිතා කරන්න ගොවීන්ට පුරුදු කරලා තියෙනවා. ගමේම ගොවීන් තමා සතුව තියෙන විවිධ මාදිලිවල බෝග බීජ මේ බැංකුවට ගෙනත් ගබඩා කරනවා. අපි විදේශයන්ගෙන් ගෙනත් හඳුන්වා දුන් විජලකාරක ද්‍රව්‍යයක් නිසා එම ගබඩා කාමරයේ තෙතමනය හොඳටම අඩුවෙනුයි තියෙන්නේ. ඒ නිසා බීජ කල් තියාගන්න පුළුවන්. බීජ ගොවීන් ළඟ තිබුණාහම සාමාන්‍ය පරිසර තත්වයේදී භාහිරව වැඩියි. ප්‍රජා ජාන බැංකු තුල ඒ අවදානම නෑ. ගොවීන්ට උවමනා අවස්ථාවේ බීජ ආපසු අරගෙන තම වගා පිහිටුවන්න පුළුවන්. බීජ හුවමාරු කරගන්නත් පුළුවන්.”

ලියනගේ මහතා වැඩිදුරටත් සඳහන් කරයි. දේශගුණික කලාප තුනක් මූලික කරගෙන ඔවුන් විසින් ප්‍රජා ජාන බැංකු හතරක් සාදා ඇත. කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ බණ්ඩාරගම මිල්ලනියේ, ‘ඕට්ට’ පරිසර පද්ධතිය පාදකව ජාන බැංකු දෙකකි. මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ උඩකුඹුර හා පඳුපොල ග්‍රාමයන්හි ‘උඩරට ගෘහාශ්‍රිත වන උයන්’ (Kandyan Home Garden) පරිසර පද්ධතියේ එක ජාන බැංකුවකි. වියළි කලාපයේ වැව ආශ්‍රිත පරිසරය නියෝජනය කරන්නට කුරුණෑගල ගිරිබාවේ, ගම්පොල හා වන්නිකුඩාවැව ගම්පියස ආවරණය කරමින් සිටින ප්‍රජා ජාන බැංකුව ඔවුන් විසින් පිහිටුවා තිබේ.

ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු අවසන්වී දැන් කලක් ගතවී ගොසිනි. දේශගුණ වෙනසක් හේතුවෙන් වදවියාම වැලැක්වීම සඳහා රැකගත් බීජ තොගයට අලුත් අරුතක් ද එකතුවී ඇත. කෘෂි විද්වතුන්ගේ මිලඟ වගකීම වනුයේ ප්‍රජා ජාන බැංකු තුල රැකගත් දෑ සොබාදහම හා මිතුරු කාබනික ගොවිතැනකට කෙතරම් සමීප වන්නේදැයි විශ්ලේෂණය කරමින් කෘෂි දේශගුණික කලාපයන්ට ගැලපෙන ප්‍රභේදයන් මෙම සංවිනය තුලින් හඳුනාගැනීම සහ නිර්දේශ කිරීමයි. ව්‍යාපෘතියේ ක්‍රියාකාරකමක් වශයෙන් එක එක පළාතේ පාංශු ජෛව විවිධත්වය ද අධ්‍යයනය කර වාර්තා කර ඇති බැවින් මෙම නිර්දේශයන් ලබාදීම තවත් පහසු කරුණක් වනු ඇත. ගොවීන් සමඟ එකතුව හෝ රජයේ ගොවිපල් භාවිතයට ගැනීමෙන් හෝ මෙලෙස නිර්දේශිත බෝග ප්‍රභේදයන්හි බීජ ගුණනය කර කාබනික වගාවකට වඩාත් ගැලපෙන බීජ තොග වගාකරුවන්ට සැපයිය යුතුවේ.

“කර්තෘ පරිසර තත්වයන් දරාගෙන වැවෙන සාම්ප්‍රදායික බෝග මාදිලි අපි හඳුනාගෙන, ඒවා ගුණනය කරලා දැනටමත් යම් තරමකට ගොවීන් අතර ප්‍රචලිත කරලා තියෙනවා.”

ලියනගේ මහතාගේ ප්‍රකාශයට අනුව කාබනික ගොවිතැන ගැන ප්‍රබල උනන්දුව ලියලා එන්නටත් පෙරාතුවම එවන් කර්තව්‍යකට ගැලපෙන්නට වුවත් අඩුවැඩිය සපුරාලීම පටන්ගෙන තිබේ. එය සුභවාදී බලාපොරොත්තු ඇතිකරවන්නකි.

පිටපත : සහන් එම්. ධර්මසාර - සහකාර කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ, ජාතික කෘෂිකර්ම තොරතුරු හා සන්නිවේදන මධ්‍යස්ථානය, ගන්නොරුව
තාක්ෂණික කරුණු - ඒ.එස්.යු ලියනගේ, සහකාර කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ, පැළෑටි ජාන සම්පත් මධ්‍යස්ථානය, ගන්නොරුව